

مقدمه

جهان امروز جهان ارتباطات است و دانش انسانی در زمینه ارتباطات جمعی آنقدر پیش رفته است که دنیا را همچون دهکده‌ای جهانی ساخته که اگر در هر گوشه آن حادثه‌ای رخ دهد در مدت چند دقیقه مرزها را در می‌نوردد و همه افراد جهان از آن مطلع می‌شوند. گسترش روزافزون علم و پیشرفت فناوری دوستداران دانش بشری را قادر می‌سازد تا از طریق رسانه‌های گوناگون خصوصاً شبکه اینترنت تمام یافته‌های علمی جدید را ملاحظه کنند و در جهت غنای فرهنگی خویش به کار گیرند.

در چنین عصری، اندیشمندان اجتماعی در جهت ارضای نیاز نوع بشر و آسایش انسان تفکر می‌کنند و یافته‌های علمی و اجتماعی را به جامعه خود عرضه می‌دارند. یکی از رشته‌هایی که در درون علوم اجتماعی و در جوامع به صورت عینی و ملموس است، رشته جامعه‌شناسی است که با آنکه قدمت زیادی نسبت به بقیه رشته‌ها ندارد جای خودش را بخوبی در میان علوم و در تمام جوامع باز کرده است.

در ایران نیز در چند دهه اخیر کتابهایی با هدف گسترش دانش اجتماعی تدوین شده که بخشی از آنها درسی و دانشگاهی و برخی غیر دانشگاهی است (منظور از دانشگاهی این است که سرفصل دروس مقاطع تحصیلی دانشگاهی را پوشش می‌دهد).

کتابشناسی حاضر جهت اطلاع و استفاده دانشجویان رشته جامعه‌شناسی از تدوین این کتابها، معرفی منابع دانشگاهی به استادان، محققان و دانشجویان نگاشته شده است.

در این کتابشناسی که حاصل سه سال کار مداوم است، اطلاعات حدود 700 کتاب علوم اجتماعی شناسایی و جمع‌آوری شده است، بعلاوه، محتوای هر کتاب، با استفاده از مقدمه و فهرست مطالب، تدوین و ذکر جزئیات، آورده شده و مؤلف تلاش کرده که کتابهای جدیدی که تا پایان سال 1378 منتشر شده شناسایی و معرفی شود.

یادآوری نکات ذیل درباره این کتاب ضروری است:

برخی کتابهای این مجموعه می‌تواند به عنوان کتاب درسی یا کمک درسی مورد استفاده قرار گیرد،

معرفی کتابها در این کتابشناسی به معنای تأیید آنها نیست،

اسامی کتابها به ترتیب حروف الفبا در این کتابشناسی آورده شده‌اند،

کتابشناسی دارای نمایه پدید آورندگان است،

کتابشناسی حاضر بر اساس کتابهای موجود در کتابخانه‌های دانشکده علوم اجتماعی دانشگاه تهران، سازمان مطالعه و تدوین کتب علوم انسانی دانشگاهها (سمت)، دانشکده علوم اجتماعی دانشگاه علامه طباطبایی و کتابخانه ملی جمهوری اسلامی تهیه شده و مقطع تدریس به ترتیب با شماره 2 برای کارشناسی، 3 برای کارشناسی ارشد و 4 برای دکتری در سمت راست پایین هر چکیده مشخص شده است. محل بازیابی کتابها نیز به صورت علائم اختصاری طبق جدول ذیل است:

نام کتابخانه علامت اختصاری

کتابخانه ملی جمهوری اسلامی ایران / ملی /

کتابخانه دانشکده علوم اجتماعی دانشگاه تهران / ع /
کتابخانه دانشکده علوم اجتماعی دانشگاه علامه طباطبائی / ط /
کتابخانه سازمان مطالعه و تدوین کتب علوم انسانی دانشگاهها (سمت) / س /
کتابخانه مرکزی دانشگاه تهران / ن /

در پایان لازم می‌دانم از استاد ارجمند جناب دکتر منوچهر محسنی رئیس محترم گروه جامعه‌شناسی سازمان سمت که در تهیه و تدوین این کتابشناسی راهنمای اینجانب بوده‌اند تشکر و قدردانی نمایم. همچنین از همکاران محترم آقایان سید هادی فاطمی، سید طاها مرقاتی، عزیزالله علیزاده، داوود افشاری و خانم مریم فلاح شجاعی و ویراستار محترم این کتابشناسی، خانم احترام صالح، سپاسگزارم. البته این مجموعه بدون نقص نخواهد بود و از اساتید و دانشجویان محترم تقاضا دارم با انتقاد و راهنمایی، نکات لازم را به سازمان سمت ارسال فرمایند تا در چاپهای بعدی نسبت به اصلاح و هر چه بهتر شدن کتاب اقدام شود.

سید مرتضی نوربخش